

TWEE WERTHEIMS

Ik weet niet of ik haar van haar zelfportretten zou herkennen. Nu ik eerst C.A. Wertheim heb gesproken en daarna pas haar kunstwerken zie, snap ik dat ze vaak zichzelf heeft afgebeeld. Ze lijkt immers wel op die schilderijen, maar eigenlijk ook weer niet. Wertheim schildert zichzelf regelmatig, maar als uitgangspunt, niet als doel. Dat weet ik. Toch betrap ik mezelf op de gedachte waarom ze zichzelf zo af zou willen beelden: het zijn harde, spottende schilderijen; de gezichten bijna grimassen. Sommige zijn bijna vierkant; een ander, dikking hoofd heeft een kin alsof twee billen een heel eind uit elkaar staan.

Die kin is te zien op **The Hand of God (the artist in her studio nr. 3)**. Bovenop het hoofd rust een hand. Hoewel, rusten: het is niet duidelijk of die hand niet beweegt, het hoofd misschien wel omhoogtrekt of juist naar beneden duwt. En van wie is die hand eigenlijk, als je even de God uit de titel wegdenkt? Die is niet van de afgebeelde vrouw; ik heb het net nog voor de spiegel uitgeprobeerd, maar als je deze pose zelf na probeert te doen zweven er een arm en elleboog prominent door het beeld. Er zit iemand achter haar: een grote onbekende.

Van Wertheim heb ik een boek gekregen, **ik is niet 1**, een uitgave van het poëziefestival Poetry International waaraan zij een aantal zelfportretten bij heeft gedragen - ook het schilderij met die mysterieuze hand. Het boek, waaraan diverse dichters en kunstenaars hebben meegewerkt, gaat over dat korte, maar vreemde woordje

'ik'; misschien nog wel het meest hoe vreemd het is dat er iets heel complex teruggebracht wordt tot twee letters, hardop uitgesproken een lettergreep van niets. Een 'ik' hoeft bovendien niet eens één geheel te zijn en een 'ik' in een tekst is vaak helemaal niet de auteur zelf. Maar ze kunnen wel op elkaar lijken, in verschillende mates. Zou dat met zelfportretten ook zo zijn?

Ze staat er echt op dat je haar als kunstenaar C.A. Wertheim noemt: initialen, achternaam - genderneutraal, heel abstract zelfs: een naam die nauwelijks iets loslaat over degene erachter. Met de vrouw achter deze naam en kunstwerken heb ik een paar keer gemaild voordat ik **The Hand of God** zag hangen. Ze stond erop dat ik haar geen mevrouw zou noemen, geen u zou zeggen, haar bij haar voornaam zou noemen. Het leek wel alsof er twee Wertheims ontstonden, twee 'ikken': de kunstenaar en de privépersoon. Ze lijken best wel op elkaar; 'ik' is zeker twee, misschien anderhalf.

Wellicht is de vrouw op zelfportretten als **The Hand of God** C.A. Wertheim, de kunstenaar dus. De ondertitel van dat schilderij is immers **the artist in her studio**. Maar deze kunstenaarsportretten laten weinig los over de privépersoon achter hen. Misschien behoort de hand wel aan die laatste, die de kunstenaars hoofd stevig vasthoudt en bepaalt wat ze wel en niet mag doen; een kleine god achter de initialen. Het is haar eigen lichaamsdeel en toch niet. De hand is niet 1.

MAARTEN BUSER IS DICHTER EN GALERIE-ASSISTENT